

Arhitekte Janina Jasena – Adolfi (1910–1990)

Alīda Zigmunde, *Riga Technical University*, Vineta Jonīte, *the preschool in Ziepniekkalns, Riga*

Kopsavilkums. Rīgā dzimusī lietuviete J. Jasena–Adolfi 1939. gadā absolvēja LU Arhitektūras fakultāti. Studiju laikā viņa piedalījās jauna bērnu darza Pārdaugavā plānošanā un zīmējumu izstrādē. Plašu rezonansi guva viņas raksts “Arhitektūras tautiskums” žurnālā “Latvijas Architektūra” (1940). Viņa strādāja par skolotāju Lietuviešu ģimnāzijā Rīgā, bet Otrā pasaules kara gados arhitekte kopā ar vīru izceļoja uz Vāciju, kur dzīvoja līdz 1990. gadam.

Atslēgas vārdi: arhitekti, LU absolventi, lietuvieši Latvijā

BĒRNĪBA UN MĀCĪBAS

Janina Jasena dzimusi 1910. gada 12. decembrī Rīgā fotogrāfa Simeona Jasena ģimenē. Viņas tēvs dzimis Kauņas guberņā, Linkuvā, un arī māte Terēze cēlusies no Kauņas guberņas. Janinas tēvs Rīgā ieradās 1901. gadā un dzīvoja te līdz 1919. gadam, tad līdz 1923. gadam uzturējās Lietuvā un pēc atgriešanās Latvijā lūdza uzņemt viņu ar ģimeni Latvijas pavalstniecībā [1]. 1925. gadā visa ģimene kļuva par Latvijas pilsoņiem. Tēvam Simeonam Elijas ielā Rīgā piederēja koka un mūra nami. Janina Jasena 1918. gadā sāka apmeklēt Jelgavas lietuviešu pirmskolu, bet 1919. gadā pārcēlās uz Lietuvu un sāka mācīties Linkuvas proģimnāzijā. 1923. gadā ģimene atgriezās Rīgā un Janina iestājās I Rīgas lietuviešu pamatskolas 6. klasē. Pēc pamatskolas beigšanas viņa iestājās Rīgas lietuviešu ģimnāzijā, kuru beidza 1928. gadā [2]. Janinas brālis Valentīns (1912–1993) arī skolojās Rīgā.

STUDIJAS UN SABIEDRISKĀ DARBĪBA

1928. gadā Janina Jasena iestājās Latvijas universitātes Arhitektūras fakultātē un studiju laikā aktīvi darbojās LU lietuviešu studentu biedrībā „Viltys“, bija šīs biedrības priekšsēdētāja (1933/34). „Viltys” biedri atbalstīja viens otru, rīkoja dažādus kultūras pasākumus, saglabājot saikni ar savu vai vecāku dzimteni. LU studēja gan vietējie lietuvieši, kas bija Latvijas pilsoņi, gan Lietuvas pilsoņi, kas Rīgā uzturējās tikai studiju nolūkā. LU lietuviešu studentu biedrības „Viltys” valdē darbojās galvenokārt vīrieši, jo arī starp LU studentiem vīriešu lietuviešu skaits bija lielāks nekā sieviešu. Viens no biedrības priekšsēdētājiem (1936–1938) bija Valentīns Jasenas, kas studēja jurisprudenci [3]. 1939. gadā J. Jasena ļoti sekmīgi absolvēja LU ar arhitektes grādu. Viņas diplomprojekts „Baltijas valstu konferenču pils” ieguva augstu novērtējumu, taču netika realizēts. Jaunās arhitektes projektā pils tika novietota uz salas un ar sauszemi to savienoja gaisa tilts [4]. Nav zināms, kur tieši arhitekte bija iecerējusi pili, bet šķiet, ka jaunietai izvēlēties šādu variantu bija rosinājušas neapbūvētās salas Daugavas vidū, tepat Rīgā, netālu no vietas, kur dzīvoja viņa un viņas vecāki. 1939. gadā viņa iestājās Latvijas Arhitektu biedrībā, bet studiju gados bija studentu

arhitektu biedrības biedre. Jau 1937. gadā viņai izdevās dabūt darbu Rīgas pilsētas Būvju pārvaldes arhitektu daļā.

1. att. Janina Jasena – Adolfi pirms iestāšanās augstskolā

SKOLOTĀJA

Līdztekus studijām 1934. gadā J. Jasena sāka strādāt par skolotāju Rīgas lietuviešu ģimnāzijā. 1940. gada rudenī viņa sāka strādāt Rīgas pilsētas 9. vidusskolā, bet līdz 1942. gada novembrim mācīja zīmēšanu un mākslas vēsturi Lietuviešu ģimnāzijā Rīgā [5]. Janina Jasena apprecējās ar vācu tautības ierēdni Haraldu Adolfi [6] un 1943. gada sākumā viņiem piedzima dēls Fēlikss. Jaunā Adolfi ģimene pameta Latviju, nezinot, ka te nekad neatgriezīsies. Turpmākais Janinas Adolfi dzīvesstāsts risinājās Vācijā, kur viņa pavadīja visu atlikušo mūžu līdz 1990. gadam. Viņas dēls izvēlējās mātes profesiju un kļuva par arhitektu.

ARHITEKTE

Latvijā Janina Jasena savas arhitektes zināšanas varēja izmantot visai neilgu laiku, tomēr viņa nestāvēja malā un aktīvi iesaistījās Latvijas arhitektu dzīvē, sekoja līdzī visam aktuālajam gan politikā, gan celtniecībā. 1940. gadā žurnālā „Latvijas Architektūra” pirmajā numurā tika publicēta J. Jasenas eseja „Arhitektūras tautiskums”. Raksts ir kritisks, un tajā autore runā par laikmetīgu arhitektūru, arhitektūras būtību un arī eseju nobeidz ar drosmīgu kritiku: „Lai mūsdienu arhitektūra būtu tautiska, ir jāzina, ka arhitekta darbs ir radoša gara darbs un tikai kā tāds viņš var izpaust tautiskumu, atkarībā no radošās personības tautiskām īpašībām. Lai tas radošais gars būtu svaigs, spēcīgs un dzīvotspējīgs, viņu nedrīkst barot tikai ar tradīcijām, bet gan viņā jāmodina organiskās tagadnes jēgu. Daži mūsu arhitekti, staigādami pagātnes ēnā, negrib saprast tagadnes arhitektūras būtību. Arī tie citi celtniecības darinātāji, kuriem nav nedz jēgas, nedz izpratnes arhitektūrā, ķerdamies pie šī atbildīgā darba, dod

kropļojušus rezultātus un līdz ar to nostāda arhitektūru tautai nesaprotamā plāksnē; tā arhitektūra zaudē arī savu audzinošo raksturu. Trūkst gaismas tādiem „arhitektiem” [7]. Kā atzinis arhitekts Jānis Lejnīks, autoritārā režīma apstākļos bija arhitekti, kas uzdrošinājās pateikt savas domas un bija sava ceļa gājēji gan dzīvē, gan arhitektūrā [8]. Un lai gan salīdzinājumā ar citiem Latvijas arhitektiem J. Jasena nav atstājusi daudz nozīmīgu celtni, viņas esejā ir joprojām nozīmīgi un aktuāli spriedumi, tāpēc 1989. gadā Latvijas Arhitektu savienības izdots periodiskais izdevums „Latvijas Arhitektūra” rakstu pārpublicēja. Ir vērts atgādināt par arhitektes Jasenas realizēto, kas bija laikmetīgs un sagādāja prieku Rīgas iedzīvotājiem.

Viens no zināmiem un pirmsskolas izglītības attīstības vēsturei Latvijā nozīmīgākajiem arhitektes J. Jasenas darbiem ir līdzdalība tagadējās Rīgas 13. pirmsskolas izglītības iestādes „Ābecītis” ēkas Altanovas ielā 1 plānošanā, ēkas zīmējumu izstrādē [9] un celtniecībā virsarhitekta O. Tilmaņa un arhitekta V. Dambāna vadībā. Bērnudārza atrašanās vietas meklējumi, ēkas būvniecība un tās izskata izmaiņas gadu gaitā ir bijušas leģendām apvītas un bērnudārzu vēsturei ļoti nozīmīgas. Neviennozīmīgi vērtējams ir arī fakts, ka bērnudārza celtniecība K. Ulmaņa autoritārā režīma laikā (1934–1940) bija valstiski svarīgs mātes un bērnu sociālās aizsardzības jautājums, kaut gan celtniecības laikā, tāpat kā šobrīd, bija jāievēro taupība, tāpēc projekts bija vairākas reizes jāmaina un jāsamazina tā izmaksas. Projekts kļuva „slavens” arī plānoto papildus telpu bērniem dēļ – aktu zāle, plaši koridori, mazgāšanās telpas, atsevišķas tualetes meitenēm un zēniem, siltā ūdens baseins pagalmā un pagrabstāva bumbu patversme projektu krietni sadārdzināja.

2. att. Bērnudārza Altonavas ielā audzēkņi ar audzinātāju ap 1939. g.

Iestādes darbības vēsture aizsākās ar kalpotāju darba uzsākšanu 1931. gada 23. jūlijā un audzēkņu: 3 meiteņu un 8 zēnu uzņemšanu 27. jūlijā (Pedagoģiskās padomes 28. augusta sēžu protokolā Nr. 1), kad Rīgas pilsētas Sociālās Aizgādības valde īrētā pusotra stāva ēkā atvēra bērnudārzu Jelgavas ielā Nr. 11 ar trim grupām. Rīgas pilsētas Sociālās apgādības nodaļa par bērnudārza atvēršanu lēma 1931. gada 14. oktobra sēdē un 1931. gada 3. novembrī lūdza Rīgas pilsētas Skolu valdi to reģistrēt. Rīgas pilsēta, sākot no 1929. gada,

Pārdaugavā veica vietas meklējumus bērnudārzu ierīkošanai un celtniecībai, šim mērķim paredzot pat 3000,00 Ls lielu finansējumu no pilsētas budžeta. Garš un dažādiem risinājumiem pilns bija ceļš, ko Rīgas pilsētas Aizgādības valde veica šī jautājuma risināšanai. Telpu meklējumi ilga vairākus gadus. Par to liecina Latvijas vēstures arhīvā saglabātie Aizgādības valdes bērnu nodaļas inspektora Rūdolfa Kļaviņa kaligrāfiskajā rokrakstā ar zīmuli veiktie un saimniecības daļas vadītāja ziņojumi par stāvokli šajā jautājumā, par vietas meklēšanu, ēku apsekošanu, pārbūves un celtniecības izmaksām un telpu apraksti. Valdes sēdēs vairākkārt tika izskatīts jautājums par piedāvāto telpu piemērotību: tās bija lūgšanu telpas Indriķa ielā Nr.18, M. Altonavas ielā Nr.7, Firsa un Leitke darbnīcas, Šenfelda slimnīca, privātmāja Jelgavas šosejā Nr. 47, Jaunekļu kristīgās savienības kluba telpas vecajā Jelgavas ielā Nr. 6. Pagaidu mājvieta bērnudārzam Torņakalnā tika atrasta Albertam Briedim piederošā savrupmājā ar dārzu vecajā Jelgavas ielā Nr. 11 (numerācijas maiņa 1938. gadā uz 45). Rīgas pilsētas valdes Sociālās apgādes nodaļa rūpīgi izvērtēja 1875. gadā Karla Fridriha Ekšteina celtās ēkas uz nelielā zemes gabala piemērotību bērnudārza vajadzībām un atzina to tikai par pagaidu variantu bērnudārza izvietošanai, par bīstamu atdzīstot ēkas ugunsdrošības stāvokli un tuvo ielu. Par labu ēkas izvēlei bērnudārza vajadzībām bija neviennozīmīgi vērtētā atrašanās vieta patālu no centrālās satiksmes ar vecpilsētu un Jelgavas šoseju, kā arī ēkas fasādes pārbūve 1924. gadā un kanalizācijas izbūve, ko bija veicis Indriķis Rītiņš. Ēka kā pagaidu mītne bērnudārzam kalpoja līdz pat 1942. gadam, kaut arī daļu audzēkņu 1939. gada maijā līdz ar bērnudārza pirmo vadītāju J. Zupāni pārvietoja uz jaunuzcelto bērnudārzu M. Altonavas ielā. J. Zupāni par jaunceļamā bērnudārza pārzini iecēla jau 1938. gada 15. februārī, bet bērnudārzu Jelgavas ielā no 1938. gada marta līdz tā likvidācijai vācu okupācijas laikā vadīja E. Mauriņa [10].

Vietas meklējumi bērnudārza ēkai ilga līdz brīdim, kad pēc Kārļa Ulmaņa valdības rīkojuma Rīgas pilsētas Aizgādības valdes uzdevumā 1936. gadā tika plānota divu bērnudārzu celtniecība pēc individuāliem projektiem: 125 bērniem (tajā skaitā 50 mazbērniem) – Torņakalnā, M. Altonavas ielā 1 un 100 bērniem (tajā skaitā 25 mazbērniem) – Ilģuciemā, Dagmāras ielā 3. Abu bērnudārzu ēkas cēlusi Rīgas pilsētas Būvju valde, virsarhitekta O. Tilmaņa virsvadībā, pēc arhitekta V. Dambāna projektiem. Šajā darbā tika iesaistīta arī Janina Jasena. Ēkas celtniecības ieceres un tās izskats tika rūpīgi plānots, un projekta grupa viesojās Somijā, lai iepazītos ar tās pieredzi bērnudārzu celtniecībā. Ņemot vērā, ka projektu izstrāde bija balstīta uz individuāliem un atšķirīgiem bērnudārzu ēku projektiem, arī iecerētie darbi katram no bērnudārziem ritēja dažādi. Tobrīd kā pirmo sāka celt divstāvu mūra bērnudārza ēku Rīgas pilsētai piederošā gruntsgabalā Dagmāras ielā.

Vienlaicīgi uzsāktā abu bērnudārzu ēku projektēšana laika gaitā faktiski bija pakļauta dažādām izmaiņām un darbu secības izmaiņām. Valsts līdzekļu ekonomijas režīmā Rīgas pilsētas virsarhitekts O. Tilmanis aprēķināja abu bērnudārzu ēku ekonomisko kubatūras izmaksu: 32,00 Ls kubikmetrā. Taču projektu un finansējuma apstiprināšana nebūt nenoritēja raiti.

3. att. Bērnudarza Altonavas ielā sienas fragments.

1937. gada 12. oktobrī Rīgas pilsētas Aizgādības valdes priekšnieks M. Ozols iepazīstināja pilsētas valdi Rīgas Pilsētas valdes sēdē ar M. Altonavas ielas bērnudārza trīsstāvu jaunbūves pirmmetu, tās kopējās izbūves izmaksām 260 000,00 Ls kopsummā, ko sastādīja pirmā pusbūve 100 000,00 Ls un otrā pusbūve 160 000,00 Ls [12]. Taču pēc sīkākas iepazīšanās ar ēkas metiem, un uzskatot, ka bērnudārzam ir paredzētas pārāk plašas telpas, pilsētas valde minētajā sēdē nolēma:

1) piekrist tam, ka Aizgādības valde šinī gadā uzsāk bērnudārza būvi M. Altonavas ielā, bet lūdz Aizgādības valdi nākt ar jaunu projektu šī bērnudārza jaunceltni, kuru izstrādājot būtu ievērojams sekojošais:

- a) ēka ceļama 2 vai, izmantojot jumta stāvu, 2 ½ stāviem;
- b) pārziņa dzīvoklis novietojams jumta stāvā;
- c) likvidējama pirmmetā paredzētā lielā zāle;
- d) likvidējama viena lielā guļamistaba.

2) lūgt nekustamo īpašumu valdi steidzīgi noskaidrot bijušā Benšona gruntsgabala robežu jautājumu, lai galīgi varētu izlemt jaunās bērnudārza celtnes novietojumu.

Rīgas pilsētas valde 1937. gada 16. novembra sēdē [13] tika iepazīstināta ar pārstrādātā pirmmeta projektu un vienbalsīgi nolēma apstiprināt to, kā arī „ja laika apstākļi to ļauj, jau šinī gadā uz nākamā budžeta gada rēķina, stāties pie šī bērnudārza ēkas celšanas”, norādot, ka izdevumi pirmās pusbūves darbiem 85 000,00 Ls apmērā sedzami no pārejošo summu (88.) konta.

Rīgas pilsētai piederošā gruntsgabalā M. Altonavas ielas iecerētās divu stāvu mūra bērnudārza ēkas būvprojekts Nr.77 tika apstiprināts Rīgas pilsētas būvju valdē 1938. gada 15. februārī saskaņā ar Pilsētas valdes 1937. gada 16. novembra lēmumu, un to parakstīja Būvju valdes priekšnieks P. Dreijers un sekretārs P. Viķelis, sniedzot arī sekojošas ziņas:

- 1) Atļauju pēc šī būvprojekta lūdzis Rīgas pilsētas Aizgādības valdes priekšnieks M. Ozols un Rīgas pilsētas Aizgādības valdes saimniecības pārzinis M. Bremmers;
- 2) Par būvprojekta sastādīšanu atbildēja – Pilsētas jaunizbūves biroja arhitekts V. Dambrāns;
- 3) Atbildību par mūrnieka un par namdara darbiem uzņēmies V. Kačerovskis;

- 4) Par būves iesākšanu paziņojumu saņēmis un atbildību par būves celšanu saskaņā ar būvprojektu un būvnoteikumiem uzņēmies – Pilsētas jaunizbūves biroja arhitekts V. Dambrāns;
- 5) Ēkas jumts segts ar papes jumtu;
- 6) Būvdarbu iesākšana pieteikta Rīgas pilsētas būvju valdē 1938. gada 13. jūnijā;
- 7) Projekts paredzēja būvdarbu iesākšanu pieteikt arī policijas iecirknī, taču norādes uz šīs pieteikšanas veikšanu nav;
- 8) Norāde no Pilsētas virsinženiera 1938. gada 19. janvārī, ka pie šī būvprojekta prasību attiecībā uz ielas līmeni nav un pagaidu kanalizācija ir izbūvēta;
- 9) Apstiprināšanai iesniegta projekta otro eksemplāru saņēmis atpakaļ Pilsētas jaunizbūves biroja arhitekts V. Dambrāns 1938. gada 15. februārī [12, 13].

Rīgas pilsētai piederošā gruntsgabalā (grupa 54. Nr. 167) M. Altonavas ielas būvprojekts Nr.1354 paredzēja stieplu pinuma žogu betona stabos gar Altonavas ielu un dēļu žogu betona stabos gar kaimiņu robežām, tas tika apstiprināts Rīgas pilsētas būvju valdē 1938. gada 15. februārī saskaņā ar Pilsētas valdes 1938. gada 11. novembra lēmumu, un to parakstīja Būvju valdes priekšnieks R. Kalniņš un administratīvās daļas vadītājs P. Viķelis. Rīgas pilsētai piederošā gruntsgabalā (grupa 54. Nr. 167) M. Altonavas ielas būvprojekts Nr. P par kanalizācijas ierīkošanu divu stāvu bērnudārza mūra ēkai tika apstiprināts Rīgas pilsētas būvju valdē 1938. gada 21. novembrī saskaņā ar Pilsētas valdes 1938. gada 11. novembra lēmumu. Bērnudārzu ēkas zīmējumus izpildījusi arhitektūras studente J. Jasena, darbus uz vietas uzraudzījuši N. Kiršteins, V. Graudmanis un E. Šteins, būvdarbus izpildījuši V. Kačerovskis un M. Hartmanis, pēc Somijas mēbeļu paraugiem mēbeles izgatavojis uzņēmējs P. Antons un dzelzs mēbeles izgatavojuši A. Bormanis un J. Riekstiņš. M. Altonavas ielas bērnudārza ēku rotā mākslīgā akmens cilņi, kuru autore ir Aleksandra Briede (tobrīd Kalniņa), pagalmā bija ierīkots plašs baseins ar siltā ūdens pievadi. Projektā bija paredzēta ēdiena piegāde bērnudārzam no tuvējās sociālās apgādes ēdināšanas punkta (Bērnu slimnīcā), kas ļāva ekonomēt arī apkalpojošā personāla izmaksas.

Šo abu bērnudārzu svinīgā atklāšana notika 1939. gadā gandrīz vienlaicīgi ar plašu vērienu un svinībām: Torņkalnā – 22. maijā (pārzine J. Zupāne), Ilģuciemā – 25. maijā (pārzine E. Dreimane). M. Altonavas ielas bērnudārza atklāšanas svinīgā svētkrīdī piedalījās Rīgas pilsētas galva R. Liepiņš, pilsētas galvas biedri A. Lūle un E. Laimiņš, Sarkanā Krusta priekšnieks prof. K. Barons, direktors O. Sīlis, Aizgādības valdes priekšnieks K. Mīlgrāvis, bērnu daļas vadītājs R. Kļaviņš, profesors K. Kundziņš un Aizgādības valdes mācītājs V. Lecmanis. Tobrīd neviens nevarēja zināt, cik pravietisks būs Rīgas pilsētas galvas novēlējums bērnudārzam ēkas iesvētes brīdī: „...Nododot šodien šo jaunceltni lietošanā, mans vēlējums, lai tā ilgus gadus kalpotu savam uzdevumam un lai taņī arvien kūsātu īsts, neaptumšots bērnu prieks!...”, pēc 67 gadiem 2007. gada 13. februārī Rīgas pilsētas galva Aivars Aksenoks atvēra rekonstruēto bērnudārza ēku M. Altonavas ielā 1 (projektētājs – arhitektu birojs "Eja", Edgars Dzenis) un tās viesu grāmatā novēlējumam ierakstīja Zentas Mauriņas

vārdus –"Kas no rīta iziet, lai kalpotu otram, tas vakarā konstatē, ka viņa dzīve bijusi piepildīta."

LITERATŪRAS SARAKSTS

1. Latvijas Valsts vēstures arhīvs (LVVA) 3234. f., 2. apr., 15914. l.
2. LVVA 1632. f., 1. apr., 8430. l.
3. LVVA 1969. 1. apr., 107. l.
4. „Дворец конференций Балтийских государств“ – дипломная работа I. Ясенайте. *Сегодня вечером, 1939*, № 32, стр. 1.
5. LVVA 1632. f., 1. apr., 8428. l.
6. LVVA 2942. f., 1. apr., 5341., 14396. l.
7. **Jasenas, J.** Arhitektūras tautiskums. *Latvijas Arhitektūra*, 1940, Nr. 1, 20. lpp.
8. **Lejnieks, J.** Latvijas Arhitektūra, 1989, Nr.1.
9. **Dambrans, V.** Bērnu dārzi Torņakalnā un Īļguciemā. *Latvijas Arhitektūra, 1939*, Nr.4/5, 123. – 135. lpp.
10. **Jonīte, V.** Rīgas 13. pirmsskolas izglītības iestādes „Ābecītis” pirmssākumi. *Daugavpils universitātes 51. starptautiskās zinātniskās konferences materiāli*. Daugavpils, 2010, 172. – 176. lpp.
11. **Lase, A.** Bērnudārzi: Sociālā atbildība. *Latvijas Arhitektūra*, 2006, Nr.3, 54. – 61. lpp.
12. *Rīgas pilsētas valdes sēdes protokols „Altonavas ielas bērnu dārza jaunbūve”, 1937. gada 12.oktobrī* (Būvju valdes darbvedības Nr. 4124, noraksts 18.10.1937)

13. *Rīgas pilsētas valdes sēdes protokols „Altonavas ielas bērnu dārza lietā”, 1937. gada 16. novembrī* (Būvju valdes darbvedības Nr. 4124, noraksts 20.11.1937)

Vineta Jonīte, Mag. paed., Assistant director of the preschool in Ziepniekkalns, Riga. Main academic interests: the history of preschools, guiding methodological work in preschool, the history and the use of puppets and the importance of playing in the education of children in preschool age. Address: Svētes iela 7, Riga, LV – 1058; t.: +371 67622514; e-mail: vinetajonite@inbox.lv

Alīda Zigmunde, Dr. paed., Spezialist (1989 – 2007) and since 2007, Senior researcher at the Institute for Humanities at the Riga Technical University. Main academic interests: the history of pedagogy in Latvia in the context of the history of pedagogy in Europe, the history of the institutions of education, of private schools and the history of pedagogy of universities. Address: Rīga, Āzenes iela 14/24 – 309, LV – 1048, + 371 29869642, e-mail: azigmunde@web.de

Jonite V., Zigmunde A. The architect Janina Jasena – Adolphi (1910 – 1990)

Janina Jasena – Adolphi has been born to a Lithuanian family in Riga. She studied at the University of Latvia architecture and got her diploma 1939. While she studied she took actively part in the activities of the Lithuanian student fraternity “Viltys” which existed at the University of Latvia and in the association of the students of architecture. Already as a student she took part in the construction of some buildings. One of the best known examples of a building where she took part is the building of the nowadays 13. preschool of the town of Riga „Ābecītis” in Altonavas street No.1. J. Jasena – Adolphi took part in the drawings of the building of the preschool under the guidance of the architect Osvalds Tilmānis in the years 1937 to 1939. This Kindergarten has been opened/inaugurated in 1939 and after renovation it is working again since 2007. His article about “the popularity of architecture” is well known, it was published in the journal of architecture “Latvijas Arhitektūra” (1940), in which she is speaking about contemporary architecture, she criticizes some architects who do not want to go with modern times. The future architect who she will be, worked as a teacher at a Lithuanian School in Riga in 1934 to 1940 and at the high school No 9 in 1940 to 1942.. At the time of the World War II she married her German husband and left Latvia. She lived in Germany until 1990, her son became an architect too.

Ионите В., Зигмунде А. Архитектор Янина Ясена – Адольфи (1910 – 1990)

Архитектор Янина Ясена – Адольфи родилась в семье литовцев в Риге. Она посещала Литовскую гимназию в Риге, при Латвийском университете получила в 1939 году диплом архитектора. В студенческие годы она активно участвовала в работе общества литовских студентов „Вильтис“ и обществе студентов архитектуры. Председателями общества «Вильтис» являлась Я. Ясена – Адольфи(1933/34) и ее брат, студент юриспруденции Валентин Ясенас (1936 – 1938). Уже в студенческие годы (1937 – 1939) Я. Ясена – Адольфи работала под руководством архитектора Освальда Тилманис над рисунками и планами детского сада нынешнего Рижского дошкольного учреждения „Ābecītis” по улице Алтонавас 1, который был открыт в мае 1939 года. Реставрация этого детского сада была произведена в начале XXI века, а торжественное его открытие состоялось в феврале 2007 года. В журнале архитекторов Латвии “Latvijas Arhitektūra” была опубликована статья Я. Ясена – Адольфи о актуальных вопросах современной архитектуры. Статья в 1989 году была переиздана. С 1934 по 1940 год она работала учительницей рисования и истории искусства в литовской гимназии в Риге, а в 1940 году начала работать в Рижской гимназии № 9. Она вышла замуж за немца и в годы Второй мировой войны уехала в Германию, где жила до 1990 года. Ее сын Феликс тоже выбрал профессию архитектора.